

Det talte ord gælder
Tale til samråd d. 8. november 2006 i Folketingets udvalg for
Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om spørgsmål S
(”Salmonella i importerede fødevarer, foder og levende dyr”)

Spørgsmål S

Hvordan vil ministeren forhindre, at salmonella og andre smitsomme sygdomme spredes til Danmark via importeret foder, handel med kød, levende dyr m.v., når der ikke længere findes nogen grænsekontrol?.

Indledning

Danmark kan indføre foder, fødevarer og levende dyr ad to principielt forskellige ruter: Via samhandel med de øvrige EU-lande og via import direkte fra tredjelande.

Jeg vil først redegøre for principperne i forbindelse med indførsel fra andre EU-lande af henholdsvis kød, foder og levende dyr.

Derefter vil jeg sige noget om principperne for kontrol i forbindelse med import fra tredjelande, ligeledes henholdsvis for kød, foder og levende dyr.

Samhandelsprincipper / Det Indre Marked

Kød

Grænsekontrollen med animalske produkter, som indføres fra andre EU-lande, blev afskaffet ved iværksættelsen af Det Indre Marked den 1. januar 1993.

Det er oprindelsesvirksomhedens ansvar, at produkterne opfylder fællesskabslovgivningen. Virksomhederne skal via deres egenkontrol sikre, at lovgivningen er overholdt og dokumentere dette over for myndighederne.

Animalske produkter som f.eks. kød, som er fremstillet i overensstemmelse med EU-reglerne, og som er identifikationsmærkede eller sundhedsmærkede i henhold til fællesskabsreglerne, er frit omsættelige i EU. De kan således frit transporteres fra en samhandelsgodkendt virksomhed i et EU-land til en modtagevirksomhed i et andet EU-land.

EU-reglerne stiller ikke krav om en konkret myndighedskontrol i forbindelse med afsendelsen af hvert enkelt parti. Tilsvarende kræves ingen myndighedsgarantier i form af certifikater eller lignende. Garantien ligger i virksomhedens autorisation og myndighedernes løbende kontrol af virksomheden og dens egenkontrol.

EU-reglerne stiller heller ikke krav om en konkret myndighedskontrol i forbindelse med modtagelsen af hvert enkelt parti.

Når produkterne ankommer til bestemmelsesstedet, foretager modtagevirksomheden en kontrol af bl.a. varernes identifikations- eller sundhedsmærkning som en dokumentation for, at varerne er fremstillet i overensstemmelse med EU-reglerne.

Myndighederne ved modtagevirksomheden kan foretage ikke-diskriminerende stikprøvekontrol af de

modtagne produkter. I den forbindelse kan myndighederne udtage prøver af produkterne.

Regeringen har sammen med Dansk Folkeparti indgået en aftale, der betyder, at Fødevarestyrelsen fremover foretager en mere målrettet og intensiv kontrol rettet mod forekomst af Salmonella og Campylobacter i fersk okse-, svine- og fjerkrækød. Resultaterne af kontrollen skal vurderes efter "case by case" princippet – dvs. en videnskabelig vurdering af det konkrete fund. Denne kontrol er et resultat af rapporten "Dansk særstatus og nye initiativer for Salmonella og Campylobacter i dansk og importeret kød og æg", som blev fremlagt i august.

Jeg forventer, at den intensiverede stikprøvekontrol skærper såvel udenlandske leverandørers som danske importørers opmærksomhed på dette fødevarer-sikkerhedsproblem, således at de importerede produkters status med hensyn til Salmonella og Campylobacter bliver stadigt bedre.

Foder

Kontrollen af ikke-animalsk foder reguleres af andre EU-regler end dem, jeg lige har beskrevet for kontrollen af kød. Men principperne er meget ens:

Produktionsvirksomhederne skal levere foder, som er i overensstemmelse med EU-reglerne, og importørerne skal sikre sig, at dette er tilfældet for de produkter, de indfører. Plantedirektoratet kontrollerer importørernes egenkontrol og udtager stikprøvevis partier til analyse for Salmonella.

Levende dyr

Grænsekontrollen med levende dyr, som indføres fra andre EU-lande, blev afskaffet ved iværksættelsen af Det Indre Marked den 1. januar 1993.

Ansvar for, at dyrene opfylder fællesskabslovgivningen, ligger i afsenderlandet.

Modsat situationen for produkter, stiller EU-reglerne krav om en myndighedskontrol i forbindelse med afsendelsen af hvert enkelt parti levende dyr. En embedsdyrlæge skal foretage inspektion af dyrene inden pålæsningen. Der kræves således myndighedsgarantier i form af certifikater for dyrenes sundhed.

EU-reglerne stiller derimod ikke krav om en konkret myndighedskontrol i forbindelse med modtagelsen af hvert enkelt parti levende dyr.

Når dyrene ankommer til bestemmelsesstedet foretager modtageren selv en kontrol af, at dyrene er ledsaget af de rigtige certifikater.

Den lokale fødevareregion orienteres automatisk om indførslen og kan således foretage stikprøvekontrol.

Importprincipper / 3. lande

Kød

Animalske produkter som f.eks. kød må kun importeres fra tredjelande, som er særligt godkendt hertil af EU. Kød skal desuden stamme fra slagterier, opskæringsvirksomheder og frysehuse, der ligeledes er godkendt af EU.

Ved importen til EU skal kødet være ledsaget af et EU-godkendt veterinærtcertifikat, hvori myndighederne i oprindelseslandet giver garantier for, at kødet opfylder de EU-krav, der gælder for pågældende produkt. Kravene til tredjelandsprodukter er grundlæggende de samme, som gælder for varer produceret i EU.

Når et parti kød ankommer til EU, skal partiet og det ledsagende certifikat underkastes veterinærkontrol ved et godkendt veterinært grænsekontrolsted på EU's ydre grænse, hvor det undersøges,

- om kravene til oprindelsesvirksomhed og oprindelsesland er opfyldt,
- om det ledsagende certifikat opfylder reglerne, og
- om kødet umiddelbart vurderes egnet til menneskeføde og kan indføres til fri omsætning i EU.

I forbindelse med veterinærkontrollen udtages partier stikprøvevis til analyse, herunder f.eks. til analyse for forurening med bakterier.

Import til Danmark af kød fra tredjelande er også omfattet af Fødevarestyrelsens før omtalte intensiverede stikprøvekontrol. Partier af fersk okse-, svine- og fjerkrækød, som kommer til kontrol ved danske grænsekontrolsteder vil således stikprøvevis blive analyseret for Salmonella og Campylobacter, og resultaterne af kontrollen vil blive vurderet efter ”case by case” princippet.

Denne intensiverede stikprøvekontrol for Salmonella og Campylobacter er et særligt dansk initiativ. Kød, som indføres i EU via grænsekontrolsteder i andre EU-lande, vil derfor ikke dér være underkastet samme intensive stikprøvekontrol. Sådanne partier fra tredjelande, som indføres til Danmark via andre EU-lande, vil stikprøvevis blive kontrolleret på modtageligheden i Danmark på samme måde som partier med oprindelse i andre EU-lande.

Foder

Ikke animalsk foder fra tredjelande kontrolleres efter samme principper som foder fra samhandelslande, d.v.s.:

Produktionsvirksomhederne skal levere foder, som er i overensstemmelse med EU-reglerne, og importørerne

skal sikre sig, at dette er tilfældet for de produkter, de indfører. Plantedirektoratet kontrollerer importørernes egenkontrol og udtager stikprøvevis partier til analyse for Salmonella.

Levende dyr

Levende dyr må kun importeres fra tredjelande, som er særligt godkendt hertil af EU.

Ved importen til EU skal dyrene være ledsaget af et EU-godkendt veterinærcertifikat, hvori myndighederne i oprindelseslandet giver garantier for dyrenes sundhedsstatus.

Når et parti levende dyr ankommer til EU, skal partiet og det ledsagende certifikat underkastes veterinærkontrol ved et godkendt veterinært grænsekontrolsted, hvor det undersøges,

- om kravene til oprindelsesland er opfyldt,
- om det ledsagende certifikat opfylder reglerne, og
- om dyrene kan indføres i EU.

Egenkontrol

Som jeg allerede har nævnt ligger sikringen af, at produkter overholder EU-lovgivningen, på oprindelsesstedet gennem virksomhedernes egenkontrol og myndighedernes kontrol heraf.

Det er dog meget væsentligt i denne redegørelse også at fremhæve det faktum, at det er importørerne, som har ansvaret for, at de produkter, de indfører, overholder lovgivningen.

Importørerne er således nødt til at have kendskab til de varer, de ønsker at handle med, så de er klar over hvilke problemer, der kan være forbundet med omsætningen.

Importørerne skal have procedurer for, hvordan de vil kontrollere, at relevante krav er overholdt, og hvordan de vil imødegå mulige risici ved de importerede fødevarer. Importørerne skal kunne dokumentere over for Fødevarestyrelsen, at disse procedurer følges.

Fødevarestyrelsen har i 2006 iværksat et projekt, som skal sætte fokus på importørernes ansvar for at sikre, at de fødevarer, de importerer, lever op til fællesskabsbetingelser og eventuelle nationale danske regler.

Konklusion

Så sammenfattet er principperne for vores sikring af fødevarer sikkerhed og dyresundhed følgende:

For produkters vedkommende – både foder og fødevarer - kan myndighedernes kontrol for forureninger f.eks. med Salmonella i importvarer udelukkende være en stikprøvekontrol, som kan foretages mere eller mindre intensivt afhængigt af kontrollens resultater.

Fødevarer sikkerheden skal således sikres primært via kontrollen på de virksomheder, hvor en forurening af fødevarerne kan ske, dvs. via egenkontrol og myndighedskontrol i oprindelseslandet.

Importørernes egenkontrol og vore myndigheders kontrol heraf samt den ikke-diskriminerende stikprøvekontrol medvirker desuden som et check på, at kontrollen på oprindelsesstedet fungerer.

Jeg håber, at det med denne redegørelse står klart, at fødevarer sikkerhed ikke kan sikres ved en grænsekontrol foretaget af myndighederne på det tidspunkt, hvor varerne indføres til Danmark. Eventuelle problemer skal konstateres og løses på oprindelsesstedet.

For så vidt angår levende dyr, kan det enkelte dyrs sundhedsstatus undersøges på ethvert tidspunkt, herunder også i forbindelse med indførsel.

Generelt vil en sådan undersøgelse dog kun blive foretaget stikprøvevis eller på særlig mistanke, idet det enkelte dyr ved indførslen ledsages af oplysninger om status i oprindelsesbesætningen, således at der modtages garantier for, at dyrene ikke formodes at være symptomfri smittebærere.